

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту та комерційної
діяльності
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Економіка праці та соціально-трудові відносини
Викладач	Сочинська-Сибірцева Ірина Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний тел.	+38(095)1737483
E-mail:	sochinskaim2015@gmail.com
Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, освітня програма	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування» Спеціальність: 073 «Менеджмент» Освітньо-професійна програма: «Менеджмент»
Обсяг та ознаки дисципліни	Навчальна дисципліна спеціальної (фахової) підготовки Форма контролю: екзамен Загальна кількість кредитів - 5, годин - 150, у т.ч: лекції - 28 годин; практичні заняття - 28 годин; самостійна робота - 94 годин. Формат: очний (offline / faceto face) / дистанційний (online) Мова викладання: українська Рік викладання – 2023-2024 н.р.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі http://moodle.kntu.kr.ua/ Course: Економіка праці та СТВ [3-22] (kntu.kr.ua) у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
Пререквізити	Враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна потребує теоретичної бази та вмінь, отриманих після опанування курсів: «Економічна теорія», «Основи підприємництва», «Інфраструктура підприємницької діяльності».

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносина» є формування у здобувачів системи теоретичних і прикладних знань з питань функціонування розвитку та регулювання соціально-трудова відносин в суспільстві, доходів населення та оплати праці, стимулювання оптимального використання трудових ресурсів і підвищення ефективності праці.

Завдання вивчення дисципліни:

– теоретична підготовка здобувачів з питань оцінки тенденцій на ринку праці, визначення чинників та резервів зростання продуктивності праці, вимірювання ефективності використання трудових ресурсів, вибору сучасних форм і систем оплати праці;

– формування практичних навичок організації праці, планування та аналізу трудових показників, а також самостійності та відповідальності в обґрунтуванні та прийнятті рішень щодо вибору ефективних моделей побудови соціально-трудова відносин;

– формування та розвиток спеціальних (фахових) компетентностей: здатність застосовувати знання, уміння й практичні навички в сфері економіки праці та соціально-трудова відносин; здатність застосовувати сучасні технології підвищення продуктивності праці та ефективного управління трудовими ресурсами; вміння прогнозувати вектори трансформації соціально-трудова сфери в умовах форс-мажору;

– формування загальних компетентностей, важливих для особистісного розвитку майбутніх фахівців та забезпечення їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Центральноукраїнський національний технічний університет – це заклад вищої освіти, який чітко дотримується усіх вимог законодавства, стандартів і правил та очікує від своїх здобувачів відповідної поваги і дотримання правових норм. Університет гарантує забезпечення рівних прав усім здобувачам незалежно від їхнього соціального статусу, статі, віку, національності, релігійних та інших уподобань і сподівається, що взаємовідносини між самими здобувачами, здобувачами і викладачами, а також здобувачами та іншими членами суспільства базуватимуться на взаємоповазі та загально визнаних принципах культури, моралі і етики. Здобувачі старанно і чесно навчаються з метою здобуття високоякісної освіти і навичок для задоволення своїх потреб, вимог держави, роботодавців, суспільства. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Під час організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу ЦНТУ» <https://cutt.ly/uVQa5xe>; «Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО» <http://www.kntu.kr.ua/doc/doc/vibir.pdf>; «Положення про дотримання академічної доброчесності НПП та здобувачами вищої освіти ЦНТУ» <https://cutt.ly/0VWs29D>;

«Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ» <https://cutt.ly/IVWfAfs>.

**4. Програма навчальної дисципліни
«Економіка праці та соціально-трудові відносини»**

Теми	Кількість годин відведених на:			Завдання
	лекції	практичні заняття	самостійну роботу	
1	2	3	4	5
<p>Тема 1. Економіка праці та соціально-трудові відносини: основні поняття та категорії</p> <p>1.1. Теоретико-методологічні основи вивчення дисципліни «Економіка праці та соціально-трудові відносини»</p> <p>1.2. Сутність категорії «праця». Зміст, характер і види праці</p> <p>1.3. Сучасні тренди трансформації видів праці та зайнятості в умовах цифрової економіки</p> <p>1.4. Сутність соціально-трудових відносин. Особливості соціально-трудових відносин в умовах поведінкової економіки</p> <p>1.5. Сучасний стан соціально-трудової сфери України</p>	2	2	4	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Виконати індивідуальне практичне завдання: «Характеристика сучасного стану соціально-трудової сфери країни» (країна визначається за власним вибором здобувача)</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 2. Населення і трудовий потенціал суспільства</p> <p>2.1. Населення як джерело формування трудового потенціалу</p> <p>2.2. Показники кількісного та якісного складу населення. Структура населення за економічною активністю</p> <p>2.3. Характеристики відтворення населення. Показники природного та механічного руху населення</p> <p>2.4. Сутність, кількісні та якісні характеристики трудового потенціалу</p> <p>2.5. Методичні підходи до оцінки трудового потенціалу</p>	2	2	6	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Презентувати динаміку змін статево-вікової піраміди населення країни, яка була обрана для індивідуального практичного завдання №1</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 3. Ринок праці в соціально-орієнтованій економіці</p> <p>3.1. Сутність, складові елементи та функції ринку праці</p> <p>3.2. Кон'юнктура та інфраструктура ринку праці</p> <p>3.3. Механізм функціонування ринку праці. Взаємодія попиту та пропозиції на ринку праці</p> <p>3.4. Сегментація та гнучкість ринку праці</p> <p>3.5. Механізм державного регулювання ринку праці в умовах форс-мажору</p>	2	2	8	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Взяти участь у дискусії з питань державного регулювання ринку праці в умовах форс-мажору</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>

1	2	3	4	5
<p>Тема 4. Соціально-трудові відносини зайнятості 4.1. Соціально-економічна суть, форми і види зайнятості 4.2. Безробіття як соціально-економічне явище 4.3. Показники зайнятості та безробіття населення 4.4. Міжнародний досвід регулювання зайнятості. Соціальний захист громадян від безробіття у період воєнного стану 4.5. Військова мобілізація: вплив на зайнятість та працевлаштування громадян України</p>	2	2	8	1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 2. Виконати розрахункове завдання показників рівня зайнятості та безробіття 3. Пройти тест в Moodle
<p>Тема 5. Система соціально-трудових відносин 5.1. Елементи системи соціально-трудових відносин: предмет, сторони і суб'єкти соціально-трудових відносин 5.2. Принципи і типи соціально-трудових відносин 5.3. Чинники формування та розвитку соціально-трудових відносин 5.4. Трансформація соціально-трудових відносин в умовах воєнного стану 5.5. Критерії оцінки соціально-трудових відносин: рівень та якість життя; якість трудового життя</p>	2	2	6	1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 2. Виконати індивідуальне завдання у вигляді презентації на тему: «Актуальність питань економіки праці в дослідженнях Нобелівських лауреатів» 3. Пройти тест в Moodle
<p>Тема 6. Соціальне партнерство 6.1. Сутність, форми та принципи соціального партнерства 6.2. Суб'єкти соціального партнерства та їх функції. Профспілки та об'єднання роботодавців як інституції соціального партнерства 6.3. Пріоритетні напрями колективно-договірного регулювання відносин у сфері праці 6.4. Роль соціального партнерства у вирішенні трудових спорів і конфліктів 6.5. Міжнародний досвід соціального партнерства</p>	2	2	6	1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 2. Обговорення практичних кейсів з питань функцій соціального партнерства у вирішенні трудових спорів і конфліктів 3. Пройти тест в Moodle
<p>Тема 7. Продуктивність та ефективність праці 7.1. Сутність, методи та показники вимірювання продуктивності праці 7.2. Фактори та резерви зростання продуктивності праці 7.3. Поняття та види ефективності праці 7.4. Показники ефективності праці 7.5. Напрями впровадження ефективної системи performance management в організації</p>	2	2	8	1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 2. Виконати індивідуальне розрахункове завдання показників рівня і динаміки продуктивності праці 3. Пройти тест в Moodle
<p>Тема 8. Аналіз робіт та організація праці 8.1. Сутність, мета, завдання та етапи проведення аналізу робіт 8.2. Методи аналізу робіт 8.3. Характеристика елементів трудового процесу 8.4. Поняття, зміст і завдання організації праці 8.5. Основні аспекти раціональної організації робочого місця 8.6. Фактори впливу на умови праці. Охорона і безпека праці</p>	2	2	8	1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань 2. Взяти участь у дискусії на тему, представлену у додатковому матеріалі 3. Пройти тест в Moodle

1	2	3	4	5
<p>Тема 9. Нормування праці</p> <p>9.1. Сутність, значення та об'єкти нормування праці</p> <p>9.2. Класифікація норм витрат праці</p> <p>9.3. Методи дослідження витрат робочого часу</p> <p>9.4. Методи нормування та способи встановлення норм</p> <p>9.5. Роль нормування праці в системі стрес-менеджменту. Впровадження wellbeing-програм в умовах форс-мажору</p>	2	2	8	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Виконати індивідуальне розрахункове завдання показників норм праці</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 10. Організація оплати праці</p> <p>10.1. Характеристика сучасної політики доходів</p> <p>10.2. Сутність, функції і принципи організації заробітної плати</p> <p>10.3. Форми і системи заробітної плати</p> <p>10.4. Структура фонду заробітної плати. Сучасні підходи до стимулювання працівників</p> <p>10.5. Державний механізм регулювання оплати праці. Мінімальна заробітна плата</p>	2	2	6	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Виконати індивідуальне завдання у вигляді презентації на тему: «Сучасні підходи та новітні технології стимулювання і винагороди персоналу»</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 11. Планування та аналіз трудових показників</p> <p>11.1. Сутність, методи та завдання планування трудових показників</p> <p>11.2. Характеристика трудових показників. Основні метрики у сфері прикладання праці</p> <p>11.3. Методи планування трудових показників. Планування продуктивності праці, чисельності персоналу, фонду заробітної плати та соціального розвитку колективу</p> <p>11.4. Сутність та інформаційна база аналізу трудових показників</p> <p>11.5. Сучасні тренди в системі HR-аналітики</p>	2	2	8	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Виконати індивідуальне завдання у вигляді презентації на тему: «Сучасні тренди в системі HR-аналітики»</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 12. Звітність та аудит соціально-трудової сфери</p> <p>12.1. Статистична звітність з праці</p> <p>12.2. Сутність та мета аудиту соціально-трудової сфери</p> <p>12.3. Напрями, етапи і методи проведення аудиту в сфері праці</p> <p>12.4. Специфіка аудиту людських ресурсів</p> <p>12.5. Особливості аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці</p>	2	2	6	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Взяти участь у дискусії на тему доцільності та обмеженості проведення аудиту дотримання трудового законодавства та розрахунків з оплати праці</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
<p>Тема 13. Міжнародна організація праці (МОП) та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин</p> <p>13.1. Цілі, завдання та структура міжнародної організації праці</p> <p>13.2. Пріоритетні напрями програмної діяльності міжнародної організації праці</p> <p>13.3. Нормотворча діяльність МОП. Міжнародний кодекс праці</p> <p>13.4. Організація діяльності міжнародної організації праці в Україні</p> <p>13.5. Проблеми інтеграції соціально-трудових відносин України в європейську систему</p>	2	2	6	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Обговорення практичних кейсів з питань організації діяльності МОП в Україні та сучасних викликів інтеграції соціально-трудових відносин України в європейську систему</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>

1	2	3	4	5
<p>Тема 14. Трансформація соціально-трудоного розвитку в умовах форс-мажору</p> <p>14.1. Визначення обставин форс-мажору та їх вплив на людський розвиток</p> <p>14.2. Вплив воєнного стану на соціально-трудоі відносини. Вектори післявоєнного перетворення соціально-трудоі сфери</p> <p>14.3. Етичні аспекти в управлінні працею. Стратегії гендерної рівності в організаціях</p> <p>14.4. Подолання дефіциту гідної праці в Україні</p> <p>14.5. Технологічні та соціальні тенденції майбутнього праці. Вплив штучного інтелекту на зайнятість</p>	2	2	6	<p>1. Дати відповіді на питання для самоконтролю знань</p> <p>2. Виконати індивідуальне завдання у вигляді презентації проблематики одного із питань, вказаних в плані теми</p> <p>3. Пройти тест в Moodle</p>
Всього за семестр	28	28	94	150

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: поточне оцінювання здійснюється у формі тестування в Moodle, презентації індивідуальних і командних проєктів, усного опитування та перевірки результатів виконання індивідуальних розрахункових завдань.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Критерії оцінювання доводяться до здобувачів на початку вивчення навчальної дисципліни. Більш детальний розподіл балів відображено в курсі на платформі Moodle.

Загальна кількість балів, виділених для оцінки результатів під час одного рубіжного контролю навчальної дисципліни, при семестровому контролі у формі екзамену - 30 балів. Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 30 балів, другий рубіжний контроль – 30 балів. Загальна кількість балів, виділених на проведення семестрового екзамену, складає 40 балів. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за національною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», а також за 100-бальною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) отримує здобувач, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв літературу, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «добре» (82-89 балів, B) – отримує здобувач, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим

матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74-81 бал, C) отримує здобувач, який:

- в загальному обсязі роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – отримує здобувач, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – отримує здобувач, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачу, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок.

6. Список рекомендованих для опрацювання джерел

Основні:

1. Гідна праця: імперативи, українські реалії, механізми забезпечення: монографія / [А. М. Колот, В. М. Данюк, О. О. Герасименко та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. Київ: КНЕУ, 2017. 500 с.
2. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник Л.М. Ільїч, О.В. Акіліна К.: Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. 2020. 952 с.
3. Економіка праці: навчальний посібник. за заг. ред. Г. В. Назарової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
4. Економіка праці й соціально-трудова відносина: навч. посіб. / [І. Б. Скворцов, В. В. Войцеховська, О. Я. Загорецька та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. І. Б. Скворцова. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 265 с.
5. Економіка праці і соціально-трудова відносина: підручник / [О. В. Шкільов, О. Д. Балан, В. А. Ткачук та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. О. В. Шкільова. Київ: Компринт, 2015. 749 с.
6. Економіка праці й соціально-трудова відносина: практичний курс: підручник / [Л. М. Черчик, Н. В. Коленда, С. М. Бортнік та ін.]; за заг. ред. Л. М. Черчик. Луцьк: РВВ Луц. НТУ, 2015. 331 с.
7. Економіка праці і соціально-трудова відносина: навч. посіб./ М. Д. Ведерніков, О. В. Хитра, О. А. Гарват та ін. - 2-ге вид. - Львів: Новий Світ-2000, 2023. - 869 с.
8. Економіка праці та соціально-трудова відносина. Підручник. 3-тє видання. Лукашевич В.Н. 2022. 432 с.
9. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навчальний посібник. Азаренкова Г. М., Борисенко І. І., Головка О. Г. 2022. 344 с.
10. Економіка праці та соціально-трудова відносина: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запирченко та ін.] за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. 228 с.
11. Закон України Про охорону праці. [ЗУ Про охорону праці від 14.10.1992 № 2694-ХІІ - Законодавство України 2019 рік \(kodeksy.com.ua\)](https://kodeksy.com.ua/ukrainskye-zakony/2694-12-zakonodavstvo-ukrainy-2019-rik)
12. Закон України Про недержавне пенсійне забезпечення URL: <https://kodeksy.com.ua/pro-nederzhavne-pensijne-zabezpechennya.htm>
13. Ільїч Л.М. Структурні трансформації транзитивного ринку праці України: моногр. Л.М. Ільїч. К.: Алерта. 2017. 608 с.
14. Кодекс законів про працю України. URL: <https://kodeksy.com.ua/kodeks-zakoniv-pro-pratsyu-ukraini.htm>
15. Колот А. Сфера праці в умовах глобальної соціоекономічної реальності 2020: виклики для України / Анатолій Колот, Оксана Герасименко; за ред. Катерини Ярмолюк-Крбок; Die Friedrich-Ebert-Stiftung. Київ, 2020. 33 с.
16. Менеджмент продуктивності: навчальний посібник. 2-ге видання. Страпчук С. І., Миколенко О. П., Попова І. А., Пустова В. В. 2023. 358 с.
17. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносина» для здобувачів спеціальності 051 – «Економіка», 073 – «Менеджмент»; 076 – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» перший

(бакалаврський) рівень вищої освіти, освітньо-професійна програма «Економіка»; «Менеджмент»; «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» // Укл.: Сочинська-Сибірцева І.М. Кропивницький: ЦНТУ, 2023. 82 с.

18. Особливості організації трудових відносин в умовах воєнного стану <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/>

19. Про волонтерську діяльність: Закон України № 3236-VI від 19.04.2011 р. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_volontersku_diyalnist.htm

20. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України № 2017-III від 05.10.2000 р. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_derzhavni_sotsial_ni_standarti_ta_derzhavni_sotsial_ni_garantiyi.htm

21. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України № 1533 - III редакція від 31.08.2018 р. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_zagalnoobovyazkove_derzhavne_sotsialne_strahuvannya_na_vipadok_bezrobittya.htm

22. Про зайнятість населення: Закон України № 5067-VI від 05.07.2012 р., зі змінами та доповненнями. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_zajnyatist_naselennya.htm

23. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо встановлення гнучкого режиму робочого часу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0359203-06>

24. Про колективні договори та угоди : Закон України № 3356-XII від 01.07.1993 р. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_kolektivni_dogovori_i_ugodi.htm

25. Про організації роботодавців : Закон України № 5026-VI від 22.07.2012 URL: https://kodeksy.com.ua/pro_organizatsiyi_robotodavtsiv_yih_obyednannya_prava_i_garantiyi_yih_diyal_nosti.htm

26. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів) : Закон України № 137/98-ВР від 03.03.1998 р. URL: https://urst.com.ua/act/pro_poriadok_vyrishennia_kolektyvnykh_trudovykh_sporiv_konflikti

27. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України №1045-XIV від 15.09.1999р. URL: https://kodeksy.com.ua/pro_profesijni_spilki_yih_prava_ta_garantiyi_diyal_nosti.htm

28. Соціальна економіка: навч. посіб. Г. В. Назарова, С. Ю. Гончарова, Ю. В. Сотнікова, Н. В. Аграмакова. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 275 с.

29. Управління персоналом та економіка праці: [навч. посіб.] П. Г. Перерва, А. М. Колот, О. Й. Рофе та ін.; за ред. проф. М. І. Погорєлова [та ін.] Харків: Щедра садиба плюс; НТУ «ХП», 2015. 521 с.

Додаткові:

1. Аналіз нового закону України про колективні угоди та договори. URL: <https://www.kadrovik.ua/content/analiz-novogo-zakonu-ukrayiny-pro-kolektyvni-ugody-ta-dogovory>

2. Вікова структура населення України. URL: <https://www.lv.ukrstat.gov.ua/dem/piramid/all.php>

3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Дороніна О. А. Трансформація підходів до мотивування персоналу в умовах новітньої управлінської парадигми. Менеджмент та підприємництво: тренди розвитку. 2018. Вип. 3. С. 23-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnnt_2018_3_5
5. Дослідження добробуту співробітників: визначення шляху до успіху. Deloitte.2021.URL:<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ua/Documents/Press-release/Survey%20on%20well-being%20at%20work.pdf>
6. Закон України про охорону праці: що варто знати? <https://online.novaposhta.education/blog/zakon-ukraini-pro-ohoronu-praci-shho-varto-znati>
7. Інститут демографії та соціальних досліджень ім. В.М. Птухи Національної академії наук України. URL: <https://idss.org.ua>
8. Національна тристороння соціально-економічна рада <https://ntser.gov.ua/>
9. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації. Аналітична записка. Центр Разумкова. 2022. 20 с. <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf>
10. Сибірцев В.В., Сочинська-Сибірцева І.М. Креативні технології адаптації персоналу в умовах форс-мажору. Центральноросійський науковий вісник. Економічні науки : зб. наук. пр. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. Вип. 8 (41). с.49-55. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/archive/8\(41\)/41_Syirtsev.html](http://economics.kntu.kr.ua/archive/8(41)/41_Syirtsev.html)
11. Сочинська-Сибірцева І. М. Вдосконалення технології управління персоналом на машинобудівних підприємствах. Економічний вісник Донбасу. 2013. № 2 (32). с.229-232. URL:<http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/123321>
12. Сочинська-Сибірцева І.М. Технологія управління надійністю персоналу в контексті кадрової безпеки «Економіка і організація управління» Збірник наукових праць Донецький національний університет м. Вінниця, 2016. Вип. 23. <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/2899>
13. Сочинська-Сибірцева І.М. Упровадження компетентнісного підходу в систему оцінки державних службовців. Науково-виробничий журнал: Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво №4(121), 2021. с. 50-55 <http://www.econom.stateandregions.zp.ua/archive?id=143>
14. Сочинська-Сибірцева І.М. Особливості кадрової безпеки в умовах форс-мажору. Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем: матеріали науково-практичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 12 травня 2021 р.) / упоряд. І. М. Миценко. Кропивницький : ЦНТУ, 2021. С. 148-153.
15. Сочинська-Сибірцева І.М. Сучасні трансформації HR-технологій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Modern trends in the development of science and technology». Johannesburg, South Africa. 2023. https://drive.google.com/file/d/18_nT1wMrdO8g7IfRuych466atYIDYAxQ/view?pli=
16. Україна в умовах війни. Настрої та економічне становище населення (5-7 вересня 2023). <https://ratinggroup.ua/research/ukraine/>
17. Цимбалюк С. О. Індикатори оцінювання політики оплати праці у контексті реалізації принципів гідної праці / С. О. Цимбалюк // Економіка та держава. 2018. № 4. С. 12–16.
18. Шаульська Л.В. Людські ресурси нової економіки: ключові компоненти

та ефективність регулювання. *Економіка і організація управління*. 2018. №4(32). С.7-16.

19. Шубалий О. М. Підвищення конкурентоспроможності працівників на основі активізації соціального діалогу на регіональному та національному рівнях: монографія / О. М. Шубалий, І. В. Шубала, О. В. Назарук. Луцьк: Луц. НТУ, 2017. 219 с.

20. 2021 Deloitte Global Millennial and Gen Z. Міленіали та представники покоління Z у світі та Україні. Deloitte. 2021. 50 с. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/about-deloitte/press-releases/in-its-10th-year-the-deloitte-global-millennial-and-gen-z-survey-reveals-two-generations-pushing-for-social-change-and-accountability.html>

21. Gradus Research Company. Градус українського суспільства. Дайджест відкритих досліджень за жовтень. 2021. 18 с. URL: https://gradus.app/documents/114/Gradus_Digest_October_03112021.pdf

22. Gavkalova Nataliia, Lola Yuliia, Prokopovych Svitlana, Sybirtsev Volodymyr, Diachek Vitalii. Neural Network Modeling of E-Government Development and the Socio-Economic Environment. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)* ISSN: 2277-3878, Volume-8, Issue 3C, November 2019. (Scopus). URL: <https://www.ijrte.org/download/volume-8-issue-3c>

23. Mental health in the workplace. World Health Organization: веб-сайт. URL: <https://www.who.int/teams/mental-health-and-substance-use/promotion-prevention/mental-health-in-the-workplace>

24. Minchington Brett, Eremedia. «Employer Branding Best Practices You Need to Know» URL: <http://www.eremedia.com/ere/15-employer-branding-best-practices-you-need-to-know/>

25. Sochinska-Sybirtseva I. M. Management technology of personnel reliability in the context of staff security. *Економіка і організація управління*. Збірник наукових праць. Випуск №3 (23), 2016. с. 302-308.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності протокол №1 від «28 серпня» 2023 р.